

RAAMATUKOGUPÄEVAD

Kohtume raamatukogus 20.–30. oktoober 2015

Väljaandja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing | ilmub kultuurkapitali toetusel.

FOTO: EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

Uued teenused kutsuvad raamatukokku

Kadri Penjam
vabakutseline ajakirjanik

Möödas on aeg, mil raamatukogus käidi vaid raamatuid laenutamas. Tänapäeva raamatukogu on tulvil põnevaid koolitusi nii noortele kui eakamatele külastajatele, e-raamat jõuab lugejani vaid hiireklõpsuga ning kedagi ei üllata enam loomad raamatukogus või spordivahendit laenutav külastaja. Mõnes paigas leiavad raamatukogutöötajad päevatöö kõrvalt veel jaksu hooldekodus lugemisrõõmu pakkumas käia.

Moodsad raamatukogud pakuvad väga põnevaid teenuseid. Näiteks Tallinna keskraamatukogus saavad lugejad minna nii nutiseadmete kasutamise kui graafikalaudade kasutamise koolitusele. Viimase näimatu käigus on disaini- ja graafikahuvilistel võimalik katsetada vabakäeliste joonistuste ja eskiiside loomist. Saadavate teadmistega võivad nad edaspidi graafikalauda iseseisvalt kasutada.

Samuti jagatakse Tallinna keskraamatukogus toimuvatel tasuta nutikoolitustel õpetusi tahvelarvuti ja nutitelefoni kasutamiseks ning aidatakse leida allalaadimiseks sobivaid rakendusi. Sellega vähendatakse sotsiaalset ebavõrdsust, aidates vanemal põlvkonnal või väiksema sisetulekuga inimestel olla kursis infotehnoloogia arengutega – nõnda täidetakse oma

rolli linnaelanike harimisel ning digitaalsete kihistumise vähendamisel ühiskonnas.

«Koolitusele võib tulla nii oma nutiseadmega kui ka tutvuda raamatukogus olevate tahvelarvutite ja nutitelefonidega. Raamatukogus seadme proovimine annab võimaluse mõelda, kas ja milline nutiseade endale hiljem soetada,» kinnitavad Angelica Õunapuu ja Kristiin Meos Tallinna keskraamatukogust.

Innovatsioonilabor Narva keskraamatukogus

Raamatukogud ei käi ajaga kaasas ainult pealinnas. Näiteks Narva keskraamatukogus paikneva Eesti esimese raamatukogu innovatsioonilabori MakerLab eesmärgiks on innovaatiliste töötubade abil edendada ja toetada Narva elanike ettevõtlusaktiivsust.

Narva keskraamatukogu direktor Maritsa Ort on kevadel avatud innovatsioonilabori üle väga uhke.

MakerLabis saab printida 3D-printeriga, lõigata laseriga akrüüli, paberit ja viineri, antakse põhialused digitaalses tehnoloogias ja robotikas ning tehakse käsitööd ja kunsti. Samuti saab toetava tegevusena viia end kurssi ettevõtluse alustamise algõppega.

Innovatsioonilabor on uus aste raamatukoguteenuste arendamisel ja kohaliku elanikkonna harimisel. Praeguseks on infolaborit külastanud juba 321 inimest ning

toimunud kaheksa õpituba, kus osales 143 inimest. MakerLab on rahvusvaheline projekt, kus oma osa on nii Narva linnavalitsusel kui ka USA saatkonnal. Projekti toetasid heategevusorganisatsioon Spirit of America, AS Standard, Elion ja Eesti Energia.

Seeniorid arvutimaailma «Muna õpetab kana» koolituse kaudu

Pärnu keskraamatukogus on senioridel, kes vajavad abi oma sülearvuti, tahvelarvuti või muu nutiseadme kasutamisel või arvutis mõne kindla toimingu tegemiseks, hea võimalus osaleda individuaalsel koolitustel. «Memmede-taatide õpetajateks on gümnaasiuminoored, kes jagavad oma teadmisi moodsast tehnoloogiast vanema põlvkonnaga,» kinnitab raamatukogu esindaja Krista Visas. Raamatukogu on hea ja kindel koht, kus noored inimesed täpselt tegema peab, et nutiseadme kasutamine oleks lihtne ja lõbu pakkuv. Vanem põlvkond saab Pärnu keskraamatukogus abi ja nõu iga kuu viimasel kolmapäeval. Seni on koolitused osutunud väga populaarseks, mistõttu on vajalik eelregistreerimine.

Raamatukogu tuleb oma ruumidest ka välja, käies hooldekodus elavatele inimestele ette lugemas. Kunda linnaraamatukogu pakub seda võimalust juba mitu aastat, Lääne-Virumaa keskraamatukogu alustas

Lapsed lugema lugemiskoorte abil

Lugemiskoerad on juba pikemat aega hea võimalus õpetada laps lugema teda samal ajal hindamata – koer on lapse kõrval kui hea kaaslane, kes kuulab, kuid ei rõhuta vigu. Nõnda ei kao lapse lugemiskirg ning ta saab õppida omas tempos, olemata hinnangutele vastuvõtlik.

2015. aasta jaanuari seisuga on Eesti erinevaid raamatukogusid külastanud juba 22 koeratüüpi. Tartu linnaraamatukogus käib pidevalt viis lugemiskoera – spetsiaalselt välja valitud suurte kogemustega abi- ja teraapiakoerad, kes on varemgi lastega töötanud.

Lugemiskoerad kuulavad raamatukogus lapsi poole tunni jooksul üle nädala kolmapäeviti laste- ja noorteosakonna muinasjututoas ning kaks korda kuus käib üks koertest Annelinna, teine Tammelinna ja kolmas Karlova-Ropka harukogus. Koerad ootavad lugema nii lugeda oskavaid kui mitteoskavaid lapsi ja täiskasvanuid.

«Meie jaoks on oluline looma ja inimese suhe ning lugemisarmastus. Huvi koerte lugemise vastu pole siiani raugenud ning koerad ja koerajuhid on lubanud käia raamatukogus seni, kuni lugemishuviliisi jätkub,» sõnab Tartu linnaraamatukogu esindaja Ewa Roots.

Tema sõnul on raamatukogu ruumes tegutsev lemmikloomaring rohkem teadmisi jagav ja huvi tekitav kokkusaamine, kus iga kord on luubi all erineva grupp või liik lemmikloomi, -linde, -putukaid, -kahepaikseid, -roomajaid, -kalu jne. Kohaletulutele räägitakse põnevatest faktidest, näidatakse raamatuid ja filmiklippe. Lastel on lubatud kaasa võtta oma lemmik, kuid alati on kohal ka vaatluse all oleva loomagrupi liige, kelle abil hea selgitada ja küsimustele vastata.

sel kevadel. Esimeseks paigaks, kuhu vabatahtlikud raamatukogutöötajad ette lugema läksid, oli üks Rakvere hooldekodu, kus nii töötajad kui seal elavad vanainimesed võtsid neid vastu suure elevusega. Nii kogunevadki memmed-taadid igal teisel teisipäeval enne lõunasööki puhkenurka, et hakata koos lugusid kuulama.

«Eakatele omaselt vajatakse siin stabiilsust, seepärast oleme välja valinud kaks-

kolm inimest, kellega eakad harjunud on. Valitud lood on sobiliku pikkusega ning annavad arutlus- ja vestlusainet pikemaks ajaks, kutsuvad kaasa mõtlema. Arvestades sooja vastuvõttu ja meie töötajate valmisolekut, plaanime sügisel külla minna ka teise Rakvere hooldekodusse ning pakuda ettelugemise võimalust ka sealsetele eakatele,» räägib Lea Lehtmeets Lääne-Virumaa keskraamatukogust.

Raamatukogudest siin- ja sealpool lahte

Kristiina Kass
lastekirjanik

Minu kodus on alati olnud väga palju raamatuid. See on minu jaoks normaalne, turvaline ja mõnus, aga tekitab esimest korda külla tulevates sõprades-tuttavates hämmingut. Paljudel soomlastel pole oma kodus isegi ühte väikest raamaturiiulit, sadadest või tuhandetest raamatutest rääkimata.

Saan sellest tegelikult aru. Soomes, kus olen juba kaua elanud, on raamatud kallid, nagu Eestiski. Seega neid sadade viisi koju kokku osta võib tunduda mõtetu raharaiskamisena. Pealegi, milleks siis on olemas raamatukogud!

Mulle on raamatud ja raamatukogud alati hirmsasti meeldinud. Raamatukogu on koht, kuhu on oodatud absoluutselt igas eas inimesed, sest nii mudilaste, koolilaste kui täiskasvanute nagu ka pensionäride jaoks on seal midagi põnevat lugeda.

Tallinna raamatukogudesse juhtun harva. Kuna ma sünnimaal enamasti üle ühe päeva korraga ei viibi, pole mul mõtet seal midagi laenutada. Aga raamatukogukaart on mul olemas, imetoreda Eesti Lastekirjanduse Keskuse raamatukogu oma. Seal käin ikka vahel uuemaid lasteraamatuid näppimas ja kord isegi laenutasin mõned, kui teadsin, et tulen paari nädala pärast jälle Tallinna. See oli lausa lapsikult lahe tunne – laeva

FOTO: PEETER LANGOVITS

peal Eestist laenutatud, mitte ostetud raamatut lugeda!

Soomes oma kodulinna raamatukogus käin tihti. Raamatuid laenutasin, ajakirja sirvimas või nagu suvel juhtus, külastajate rõõmuks saalinurga lauale laotatud tuhandetki puslet kokku panemas.

Soomes raamatukogudes on üks hea asi veel. Peale tavaliste raamatute, ajakirjade-ajalehtede ja muusikaplaatide on raamatukogudes veel lai valik digiraamatuid. Omal ajal, kui mu kodu ja töökoha va-

heline edasi-tagasi autosõit oli 100 km pikk, sisustasin oma sõiduajaga just nende raamatukogust laenutatud CD-raamatutega. Arvatavasti poleks mul olnud nende kõikide enam kui saja pakku kriminulli, maailmaklassika ja põneviku niisama lugemiseks aega. Aga hea häälega näitleja poolt plaadile loetud lugu on igal juhul mõnus elamus, mis muudab ka igava või rutiinse tegevuse, nagu pika maanteeõidu, tolmumise või koeraga jalutamise hulga huvitavamaks.

Tihti peale kutsutakse mind Eesti raamatukogudesse lugejatega kohtuma. Kevadel tutvusin Pärnu uue suure raamatukoguga ja rõõmustasin koos pärmakatega, kui ilus, avar ja kutsuv see maja on. Mis viga sellises kohas raamatuid lehitseda, mõnusesse tugitooli vajuda ja kasvõi mitmeks tunniks lugemisse süveneda. Aga ka väike maakonnaraamatukogu võib olla ilus, armas ja väga vajalik. Ning neis töötavad inimesed hindavad raamatuid ja lugemist ning annavad lugemissoovitusi kindlasti samamoodi südamega kui suure ja uhke koha personal.

Rahvale avalike ja tasuta kultuurielamuste pakkumine, nagu seda ka raamatukogud on, pole linnale või vallale kindlasti majanduslikult kuigi tasuv äri. Ka Soomes hoitakse masu ajal esimesena kultuuri ja seega ka raamatukogude pealt kokku: suletakse väikseid haruraamatukogusid, ostetakse vähem uusi raamatuid, vähendatakse personali. Aga nagu kilp-laste teki ühest otsast jupi lõikamine ja selle teise otsa õmblemine ei tee tekki tegelikult pikemaks, ei maksa ka lootuda, et lastest kasvavad paljulugevad täiskasvanud kohas, kus pole head raamatukogu, vaid ainult kallid raamatupoed.

Nii et kulla inimesed, kasutame ja väärtustame neid põhjatuud aardeid, laenutame neist usinalt, nii et nad püsivad elus, ja kohtleme neist laenatud raamatuid, meie ühist vara, hellalt. Nii on neist rõõmu paljudele ja pikaks ajaks.

FOTO: KRITJAN TEEDEMA

See tõeline, krabisev raamatukogu

Peeter Volkonski
muusik, näitleja, teatrilavastaja

Viie klassis algas meil ajalugu. Vanaaeg. Räägiti ka Aleksandria raamatukogust, kus säilitati ü 700 000 käsikirja ja mis maani maha põles. Raamatukogu pilti õpikus polnud, küll aga oli seal pilt samuti hävinud Aleksandria tuletornist ja ma kujutasin ette, et see raamatukogu asuski selles tuletornis. Lapsepõlves tekkisid kujutlused jäävad meid mõjutama terveks eluks ja raamatukogu seostub mul siiani tuletorniga. Kui kustub tuletorn, ei tea laevad, kuidas ohutult sada-

masse jõuda ja süttivad karidel, kui süttib raamatukogu, kustub meie vaim. Nüüdisaegne e-raamatukogu ei suuda iialgi asendada seda tõelist, tõeliste raamatutega raamatukogu. E-raamatud ei lõhna, neid ei saa kombata ja sa ei kuule nende lehtede krabinat. E-raamatukogu suurim puudus on aga see, et seal ei ole raamatukoguhoidjaid. Need, kes arvavad, et raamatukogus on ametis põhiliselt nohikud ja kivi-vikud, eksivad rängalt. Vastupidi – seal saavad töötada ainult äärmiselt kirklikud inimesed, kelle sisemine leek hoiab tuletorni sõna «kataloog» kuuldes tekib lausa füüsiline erutus.

Raamatukogul on ka tulevikus tähtis roll

Andrei Korobeinik
Pärnu linnavolikogu esimees

Raamatud mängisid minu lapsepõlves väga suurt rolli. Kodu oli paar tuhat raamatut, millest pooled lugesin ma läbi algkooli lõpuks ja ülejäänud pool jäi puutumata huvi puudumise tõttu – kokandusraamatud, Marxi elulugu või naisteromaanid ei olnud siis minu jaoks piisavalt ahvatlevad. Tol ajal lugesin kolm-neli raamatut nädalas ja ilmselt oleks sellise tempoga saabunud ka naisteromaanide kord, kuid õnneks oli Pärnus raamatukogu oluliselt suurema ja mitmekesisema sortimendiga.

Lisaks juba olemasolevale, eelnevatel aastakümnetel kogunenule, jõudis 1990ndate alguses Pärnu raamatukokku väga erineva sisu ja kvaliteediga toodang. Aga kuna raamatuid oli seal ikkagi väga palju, õnnestus nende seast valida ka neid õigeid. Nii sai läbi loetud suurem osa Jules Verne'i pärandist, Alexandre Dumas' mõned valitud hitid tema kopsakast portfooliost ja oluline osa võrdlemisi nüüdisaegsest ulmekirjanduse kullafondist. Või näiteks kogu meieni jõudnud Stephen Kingi looming – vanameistri iga uus raamat tekitas mitmekuulise lugejate järjekorra, aga tänu püsikliendi staatusele õnnestus mul neid teoseid letti alt esimesena saada.

Raamatud, mis mõjutasid minu elu kõige rohkem, olid pärit just raamatukogust. Orwelli «1984», Ken Kesey «Lendas üle koopeasa» või Kurt Vonneguti «Tapamaja, korpus viis» võivad

FOTO: URMAS LUJK

muljet avaldada ka inimesele, kes tutvub nendega esmakordselt pensionieas, kuid lapse jaoks oli tegemist lausa ilmutusega, mis seletas mõne tunniga, et meie maailm ei pruugi olla päris selline, nagu esmapilgul tundub.

Praeguseks on minu lugemistempo tublisti langenud. Kui varem oli see kuni neli raamatut nädalas, siis nüüd jõuan ma sama palju raamatuid läbi lugeda ühe kuuga. Minu lapsepõlve raamatud on endiselt ootamas tulevase lugejaid Pärnu kodus ja hõlmavad seal mitu tubli riulikappi.

Maailm muutub – praegu mahuksid kõik need raamatud minu lugesse, mis kaalub vaid paar sada grammi ja on minuga alati kaasas, nii kodus kui ka reisidel.

Raamatud muutuvad koos maailmaga ja nendega koos muutuvad ka raamatukogud. Võimalik, et traditsioonilised raamatukogud kaovad järgmise 10–20 aastaga, kuid usun, et raamatute roll ei muutu. Isegi kui füüsiliselt raamat muutub elektroonseks ja raamatukogu kolib interneti, jääb raamatute mõju ikkagi käegakatsutavaks.

Mida tähendab mulle raamatukogu?

Kaja Kallas
poliitik

Üldiselt mulle meeldib lugeda oma raamatuid, sest mulle meeldib huvitavaid kohti alla joonida ja raamatu servale märkusi teha. Kuigi ma enamiku raamatuid seepärast ostan, ei ole ka raamatukogu külastamine mulle võõras.

Mul on olnud kokkupuuteid nelja raamatukoguga: rahvusraamatukogus sai käidud juba keskkooli ajal, Tartu Ülikooli raamatukogu oli ülikooli ajal teiseks elukohaks, Tallinna keskraamatukogust olen nüüd raamatuid laenutanud ja Pääsküla raamatukogu läheduses ma elasin. Viimane meeldis mulle raamatukoguna kõige rohkem.

Ülikoolis oli raamatukogu lisaks teadmiste omandamisele sotsialiseerumise koht, kus sai suhelda, märgata ja olla märgatud. Kui meie ajal oleks olemas olnud võimalus kasutada interneti sellisel kujul nagu praegu, poleks raamatukogu ilmselt nii palju kasutanud. Ja sellest oleks olnud kahju, sest inimlikku suhtlemist oleks olnud vähem. Lisaks on mulle alati meeldinud raamaturiiulite vahel jalutada ja vaadata, mis silma jääb.

Peaaegu siiski tunnistama, et lugesin raamatukogus ei meeldi. Tahan oma raamatuga kahekesi olla ja keskenduda. Inimeste pidev sagimine viib tähelepanu mujale.

Poliitikutena olen palju külastanud erinevaid raamatukogusid üle Eesti. Need, tihti küll väikesed raamatukogud, on inimestele kaugele paikades olulised kohtumispaigad. Olen tähele pannud, et sage-

FOTO: ERAKOGU

li pole raamatute valik väga rikkalik, sest rahapuudus ei võimalda seda. See tõi mind mõttele, et kui iga hästi toime tulev inimene ostaks vähemalt ühe endale meel-

dinud raamatu lisaks saatmiseks mõnele väikesele raamatukogule, oleks inimestel ka kaugemates paikades ligipääs uuemale kirjandusele võrdväärselt suurte linnadega.

FOTO: PEETER LANGOVITS

Raamatukogu viib teadmised inimesteni

Kadri Penjam
vabakutseline ajakirjanik

Raamatukogu ei ole vaid hoone täis raamatuid – tegemist on teadmistest pungil ja ettevõtmistest teoksil keskkonnaga, millega püütakse muuta raamatukogu avalikus ruumis varasemast enam märgatavaks. Selleks tullakse ruumidest välja, lugejale lähemale.

Pargiraamatukogu

Kas teadsid, et raamatukogu võib asuda ka pargis? Tartu linnaraamatukogu on juba kümme aastat mai algul toimuva kirjandusfestiivali Prima Vista raames laenutanud raamatuid pargis, võimaldades ka lugeda ajalehti, mängida lauamänge ja surfata internetis. «Pargiraamatukogu on vabaks kasutamiseks kõigile – öhtul ajal on võimalik võtta osa kirjandussündmustest ja vestlusringidest,» räägib Linda Jahilo Tartu linnaraamatukogust.

Sarnane võimalus on ka Võrumaa inimestel. Juba seitse aastat avab Võrumaa keskraamatukogu 1. augustil Võru kesklinna pargis pargiraamatukogu, kus toimuvad ka kirjanduslikud linnatuurid, muusikalised ja suulised ettekanded. «Sel ajal on hea võimalus viivisevabalt raamatuid tagastada ning osaleda raamatuvahetuses,» ütles Inga Kuljuse keskraamatukogust.

Looduse lugemissaal ja rannaraamatukogu

Liikudes «välisraamatukogu» ringreisiga Tallinna, leiame lastekaitsepäeval Tallinna loomaaias loo-

duse lugemissaali, mida korraldab Tallinna keskraamatukogu. Sel aastal oli tegemist kaheksandat korda toimunud ettevõtmisega. Lastega peresid ootavad sel päeval töötoad, nukuetendused, lahendatakse ristsõnu ja mõistatusi ning saab uurida loodus- ja loomaraamatuid.

Keda kisub aga pigem kollane rannaliiv ja sinine meri, siis seadke sammud, üllatus-üllatus, Tartu poole. 1940. aastate lõpus alustanud ning 2005. aastal taas elustatud ettevõtmine annab suvisel ajal tööd 13–18-aastastele noortele, kes ametis rannaraamatukogus. Mõistetavalt on raamatukogu rannaliival lahti vaid sobivate ilmade korral. Kui ilm jahe ja pilves, tegelevad samad noored raamatukogu ruumides lastega – mängitakse lauamänge, loetakse muinasjutte või tegeletakse muude vajalike toimetustega.

Bussi- ja rongisõitjad, kel soov kaasa haarata lugemisvara, saa-

Tallinnas sõidutab raamatuid buss Katarina Jee, mis on Eesti ainuke raamatukogubuss. Bussist leiavad kirjandust nii täiskasvanud kui lapsed ning seda nii eesti kui vene keeles.

vad seda teha piirilinn Valga hiljuti ukсед lahti teinud raudteajaamas, kus Valga keskraamatukogu 150. aastapäeva puhul avati ränduriraamatukogu, mis pakub mitmes keeles lugemisvara. Kel huvi suurem, neid julgustab Valga keskraamatukogu esindaja Endla Schasmin kindlasti uudistama tulema.

Raamatukarusell keerleb

Kas raamatukogud on jõudnud lõbustusparki? Mitte päris. Tegemist on hoopis ringi liikuva raamatukoguga, mis toob suure valiku põnevaid raamatuid ja mängelaste, kes peavad mingil põhjusel haiglas olema. «Praeguseks on üle Eesti paigaldatud 16 haiglasse juba 33 raamatukaruselli – heategevusfondi Aitan Lapsi ja kõigi lahkete inimeste abil, kes on oma taararaha heategevusfondile annetanud, on paljud lapsed saanud haiglas viibimise ajal rõõmu ja lohutust huvitavast lugemisvarast,» selgitab raamatukogu esindaja Triin Soone. Projekti patroon Evelin Ilves on öelnud, et usub raamatutesse ning vabadusse ja fantaasia maailma, mida need lastele kingivad. «Usun raamatute tervendavasse jõusse. Raamatukaruselli idee tekkis mitmel inimesel üsna ühel ajal, see on tore algatus, mis oli n-õ õhus ning lihtsalt pidi teoks saama,» sõnas ta.

Lasteaedades tegutseb aga raamatukast. Pärnu keskraamatukogu kogub lasteaiarühmade raamatusoove oma elektroonilisse postkasti. Seejärel otsitakse raamatud välja ning need sõidutatakse mudilasteni kord kuus

raamatukogu autoga. «Ka Võrumaa keskraamatukogu on pakumas sama võimalust – raamatuid on võimalik laenutada kolmes kohalikus lasteaias,» rõõmustab Helle Laanpere Võrumaa keskraamatukogust.

Raamatukogubuss ja raamatukogujalgratas

Need kaks isevärki transpordivahendit toovad raamatud lugejale hõlpsalt kodu lähedale kätte. Tallinnas sõidutab raamatuid buss Katarina Jee, mis on Eesti ainuke raamatukogubuss. Bussist leiavad kirjandust nii täiskasvanud kui lapsed ning seda nii eesti kui vene keeles. Igas piirkonnas, kus raamatukogu pole, peatub buss pooleks tunniks, mis annab võimaluse valida raamatuid vastavalt soovile. Täpsema sõidugraafikuga saab tutvuda www.keskraamatukogu.ee/buss.

Ilusate ilmadega võib tänaval märgata väntamas raamatukogujalgratast «Raamat paneb rattad käima». Tegemist on raamatukoguhoidjaga, kes tutvustab möödujatele raamatukogu teenuseid, õpetab kasutama tahvelarvutit ja e-lugeri ning aitab internetist infot otsida. «Raamatukogujalgratas rändas Eestisse Soomest, Espoo linnaraamatukogust 2015. aasta kevadel ning sel aastal on need võitnud juba paljude eestimaalaste südamed. Tegemist on elamusi ja vahetut suhtlemist võimaldava teenusega, mis toob raamatud inimesteni nende igapäevastel trajektoridel,» kinnitab projektiga tegelev Triinu Seppam, kutsudes kõiki julgelt ligi astuma, kui raamatukogujalgratast tänaval silmavad.

Raamatukogu sinu kodus

Kadri Penjam
vabakutseline ajakirjanik

Selleks, et raamatud mugavalt kodus kättesaadavad oleksid, ei ole enam vaja liialt pingutada. E-raamatukogu ELLU on mugav ja lihtne võimalus hoida käsi pulsil ning saada ülevaade eesti autorite loomingust eesti ja vene keeles.

Kes veel pelgab, siis neile teadmiseks – e-raamatute laenamiseks ja lugemiseks piisab vaid internetiühendusega arvutist, tahvelarvutist või nutitelefoni. Lisaks sellele peab olema Tallinna keskraamatukogu lugeja, sest siis saavad registreeritud lugejad luua endale mugavalt konto ELLU e-raamatukogus.

«Juba möödunud aastal tunnustati Tallinna keskraamatukogu e-raamatute laenamis- ja lugemiskeskonda ELLU rahvusvahelise innovatsiooniahinnaga, mis annab tunnustust ja aimu selle IT-lahenduse mõjust ühiskonnas laiemalt,» sõnab Tallinna keskraamatukogu teenindusdirektor Triinu Seppam.

ELLU võimaldab lugejatel e-raamatuid laenata ja lugeda, tehes nonda senisest kättesaadavamaks eesti autorite loomingut ja eestikeelse kirjanduse. On ääretult hea meel, et tegemist on nüüdseks kahe aasta jooksul ääretult populaarseks osutunud e-keskkonnaga. ELLU e-raamatuid on laenanud rohkem kui 2700 lugejat 16 000 korral.

E-rahvusraamatukogu DIGAR

DIGAR ehk rahvusraamatukogu digitaalarhiiv on keskkond, kus lugejal on võimalus kasutada Eesti Rahvusraamatukogu kogusid ise kohale tulemata – piisab vaid arvutist või nutiseadmest, et e-raamat endale hankida.

«DIGARis on teoseid alates 16. sajandist pärit ajaloolisi välja-

andeid sisaldavate trükiste digitaalkoopiatest kuni tänapäevaste e-raamatuteni. Kogus on lisaks raamatutele ajakirjad, ajalehed, helisalvestised, graafika, plakatid, kaardid, postkaardid, käsikirjad ja pistrükised – seda nii digiteerituna kui digitaalsel kujul,» rõõmustab laia valiku üle rahvusraamatukogu esindaja Krista Kriisa.

Haruldastest raamatutest on kogus Henriku Liivimaa kroonika käsikiri 17. sajandist ning Johannes Lorupi klaasivabriku tootekataloogid. Samamoodi on digiteeritud Eesti Vabariigi aegsed vanad kultuuriajakirjad – Varamu, Tänapäev, Eesti Kirjandus, Akadeemia, Looming ja Ajalooline Kiri. Lisaks lai valik erinevaid käsikirja- ja sõnaraamatuid, maakaardid ning digiteeritud postkaardid.

E-teadusinfo süsteem toob teaduse inimesele koju kätte

Kel teadushuvi suurem kui keskmisel inimesel, sel tasub heita pilk E-teadusinfo süsteemi, kus on juurdepääs maailma suurimatele teaduskirjastustele, teadusajakirjade andmebaasidele, e-raamatute, e-teatmeteoste ja e-ajakirjade kollektioonidele. Neid saab kasutada laborist, auditooriumist või kodust lahkumata, mis teeb teadustöö tegemise eriti mugavaks. «EBSCO andmebaasides tehti 2014. aastal kokku üle 33 miljoni päringu ning loeti või salvestati 511 904 artiklit – tegemist on muljetavalda arvu teadushuvilistega. Võib öelda, et EBSCO on võitnud teadushuviliste poolehoidu – viimase nelja aasta jooksul on otsingute arv kuuekordistunud,» kinnitab Tartu Ülikooli raamatukogude kogude direktor Kristina Pai.

Vajadusel saab e-lugeri laenutada paljudest rahvaraamatukogudest.

Raamatukogupäevad «Kohtume raamatukogus» kalender – väike valik üritusi maakondades

(rohkem infot raamatukogude ja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu kodulehel eru.lib.ee)

ÜLERIIGILISED ÜRITUSED

- 20.10 kl 11–16 raamatukogupäevade «Kohtume raamatukogus» pidulik avamine Kohtla-Järve kultuurikeskuses
- 22.10 kl 11–16 VIII teadus- ja erialaraamatukogude päev Sisekaitseakadeemias Tallinnas
- 30.10 kl 11.30–16.00 XV maaraamatukoguhoidja päev Palamuse rahvamajas

TALLINN JA HARJUMAA

- Harju maakonnaraamatukogus 27.10 kl 10.30 esitab Paldiski eestikeelse kooli teatriring etenduse «Koolilapse mure»
- Raasiku raamatukogus 20.10 kl 17 roki-räpi luulekohvik, esineb laste rokibänd Asteroidid, räpparist üllatuskülastaja, loetakse luuletusi
- Saue vallaraamatukogus 22.10 kl 18 kohtumine kirjanik Indrek Harglaga
- Turba raamatukogus 27.10 kl 16–19 laenutab muusik ja õpetaja Andero Nimmer ansamblist Nimmerschmidt, toimub noortele muusikaviktoriin
- Viimsi raamatukogus 27.10 kl 18 kirjanduslik-muusikaline etteaste «Juubelijutte kirjameestelt» Variuse teatrit, kaasa lööb Rene Soom Estonia teatrist
- Eesti Lastekirjanduse Keskuses 20.10 kl 10.30–16.00 lastekirjanduse seminar «Laps kirjanduses 3: keelatud ja lubatud lastekirjanduses»

TALLINNA KESKRAAMATUKOGU

- suures saalis 20.10 kl 17.30 annab kontserdi pianist Kadri-Ann Sumera
- suures saalis 21.–23.10 kl 11–15 filmitegemise koolitus 12–26-aastastele noortele «Vinge Youtube'i videoga töö- ja koomiksimailma vallutajaks!»
- muusikalehel avaneb 26.10 uus virtuaalnäitus «Eesti jazz 90». 2015. a möödub 90 aastat Eesti esimese kutselise džässansambli asutamisest. Näitus asub: www.keskraamatukogu.ee/muusika/virtuaalnaitused/
- Kännukuke raamatukogus 22.10 kl 18 k-pop ehk (Lõuna-)Korea populaarne muusika
- Pelguranna raamatukogus 24.10 kl 14 kirjanduslik-muusikaline üritus «Pjotr Tšaikovski – inimene, helilooja, legend» (vene keeles). Esineb kirjandusteadlane ja kodu-uurija Vjatšeslav Pervanski

IDA-VIRUMAA

- Avinurme raamatukogus 29.10 kl 14.30 kirjanduslik-muusikaline koosviibimine «Rööm muusikast»
- Jõhvi keskraamatukogus 24.10 kl 12 «Igal lapsel oma pill» (räägitakse talulaste ja tänapäeva laste pillidest ning meisterdatakse taaskasutatavast materjalist pille)
- lisaku raamatukogus 20.10 kl 18 luule- ja muusikava «Vaba hing ja haige vaim» (Marie Heiberg ja Juhan Liiv)
- Kiviõli linnaraamatukogus 20.10 kl 8.15 ettelugemispäev «Muusika lasteraamatutes» (Kiviõli I keskkooli abituriumi noormehed loevad algklassidele)

KOHTLA-JÄRVE KESKRAAMATUKOGU

- 24.10. kl 11–15 «Raamat vahetab omanikku». Raamatulaat lugemissaalis
- 28.09. kl 12 «Kirjanduselu Eestis». Külal on kirjastus KPD toimetaja Valentina Kašina
- 23.10. kl 17 kirjandusõhtu. Külla tuleb kirjanik Anne-li Lamp
- Narva-Jõesuu linnaraamatukogus 23.10 kl 17 näitus «Meenutame möödunud aegu» (omakujundatud laulikud ja 60.–70. aastate heliplaadid) avamine
- Toila raamatukogus 21.10 kl 18 külas raamatu «Valge Tähekiire seiklused» autor Marko Kaldur ja koer Tähekiir
- Voka raamatukogus 27.10 kl 13 tuntud inimene raamatukogus: kohalik koolipapa Riho Breivel lõõtspiliga

HIIUMAA

- Käina raamatukogus raamatukogupäevade avamine 20.10, kl 10.00–17.30 lugemiskohvik muusika ja üllatustega, muusikamees alustab kl 11
- Lauka raamatukogus 30.10 kl 12.40 kohtumine lastekirjanik Kätlin Vainola ja muusik Allan Vainolaga
- Pühalepa valla raamatukogude ühisüritus «Pereõhtu muusika ja mälumänguga» Hellamaa perekeskuses 21.10 kl 18.30

JÄRVAMAA

- Järvamaa keskraamatukogus 28.10 kl 12 «Pipi peab sünnipäeva», külas Nele-Liis Vaiksoo
- Paide eakate päevakeskuses 21.10 kl 17.30 «Tassike teed Tammsaarega», esineb Erich Einstein Paide harrastusteatrist. Korraldab Järvamaa keskraamatukogu
- Roosna-Alliku vallaraamatukogus 27.10 kl 16 «Saaremaa ja Muhumaa kirjanike looming muusikas», külas pedagoog, kultuuritegelane ja harrastusteatri näitleja Lea Kuldsepp. Kl 17 «Muusika raamatukogus – kõlab hästi!», külas Lembit Saarsalu ja sõbrad

JÕGEVAMAA

- Aidu lasteaias-alkukoolis Aidu ja Pajusi raamatukogu koostöös tuleb 28.10 kl 8 külla kirjanik Andrus Kivirähk
- Jõgeva linnaraamatukogus 20.10 kl 17 loominguline õhtu. Raamatukogupäevade pidulik avamine Jõgeva fotograafi Johannes Haava fotonäitusega «Käigud». Akordionil mängib eesti muusikat Johannes Haav, luulet loeb raamatukogutöötaja Jaana Koppel
- Jõgeva maakonna keskraamatukogus 28.10 kl 17.15 salongiõhtu «Sõnum muusikas» Samuel Golombiga ja avatakse näitus «Muusikapillid markidel». Musitseerivad Põltsamaa muusikakooli õpetajad
- Kuremaa raamatukogus 21.10 kl 14 ja Siimusti raamatukogus 20.10 kl 18 Jõgeva kirjaniku Tea Lalli raamatu «Katki» (Tänapäeva romaanivõistluse III koht) esitus
- Mustvee linnaraamatukogus 26.10 kl 15 «Kuulsused koju!». Musitseerib Mustveest pärit Ain Agan koos abikaasa Mai Aganaga. 20.–30.10 «Muusika meie majas – tule kuula, kuidas kajab!». Rõdukontsertidel astuvad üles Avinurme naiskoor, naisansambel Rodnik, Kaido Järvesoo, naiskoor Meeliko
- Sadala raamatukogus 28.10 kl 17.30 kohtumine raamatu «Kirju» autori Evelin Ilvesega

LÄÄNEMAA

- LÄÄNE MAAKONNA KESKRAAMATUKOGU
- 5.–25.10 fotonäitus «10 aastat Euroopa Liidus». Peeter Langovitsi näitus fotodest Eesti Euroopa Liiduga liitumise päeval ning täpselt kümme aastat hiljem
- 24.10 perepäev «Teraapia raamatukogus» loengud, esinemised erinevatest teraapiavormidest (muusika, täiskasvanute värviraamatud jm)

LÄÄNE-VIRUMAA

- Haljala vallaraamatukogus on 26.10 lk 16 külas Reet Linna, Aidi Vallik kohtub 29.10 kl 11.50 8.–9. klasside õpilastega, 22.10 saavad koolinoored pärast õudukaõhtut raamatukogus veeta öö rahvamajas
- Kadrina vallaraamatukogu korraldab 20.10 kl 19 Kadrina huvikeskuses Tiina Mälbergi ja Taavo Remmeli luuleetenduse «Kevad ja suvi» ning 28.10 kl 18 kohtumise «40 kirja lugu» Mari ja Andres Tarandiga
- Lääne-Virumaa keskraamatukogus 20.–30.10 koostöös Virumaa Muuseumidega näitus «Rakvere varasemast muusikaalust»
- Toimuvad projekti «Pidi sisse minek» pilditunnid Rakvere lasteaedades ja koolides, kus lapsed saavad uurida ja võrrelda erinevate raamatukunstenike illustatsioonide

PÕLVAMAA

- Ahja raamatukogus 26.10 kl 8.30 lugemiskoerad
- Linte raamatukogus-külakeskuses 20.10 kl 18 Cont-ra esinemisega alustatud maraton läheb sujuvalt üle ööraamatukoguks

- Põlva keskraamatukogu, Värska raamatukogu ja Värska kultuurikeskus korraldavad 21.10 kl 10.30 Värska vallas Põlvamaa X maaraamatukoguhoidja päeva
- Saverna raamatukogus Kanepi, Kõlleste ja Valgjärve vallaraamatukogude koostöös 29.10 kl 19.30 kirjandus- ja muusikaõhtu «Tuntud ja vähem tuntud kirjanikud Kanepi kihelkonnas»
- Vastse-Kuuste raamatukogus 23.10 kl 18 raamatukohvik «Soovitan sõbrale head raamatut»
- Värska raamatukogus 22.10 kl 18 laste suvise lugemisvõistluse tänuüritus

PÄRNUMAA

- Kaisma raamatukogus laenutab 20.10 raamatuid Vändra volikogu esimees, sporditegelane Tarmo Lehiste
- PÄRNU KESKRAAMATUKOGU
- 22.10 koos lugude ja lugemiskoeraga lähevad lasteosakonna töötajad külla arstide hoole all olevate laste juurde Pärnu haiglasse
- 29.10 kl 17 muusikaklubi «Rastafari ja Kariibide muusika», vestleb filosoofiadoktor Ringo Ringvee
- 31.10 kl 10–14 kasutatud raamatute müügilaat

- Sindi linnaraamatukogus laenutab 27.10 raamatuid Estonia teatri solist Hans Miilberg ja 28.10 kl 17 toimub kohtumine ettevõtjast kirjamehe Avo Kulliga
- Suigu raamatukogus tähistatakse 20.10 kl 15 raamatukogu 105. aastapäeva. Peaesineja Aadu Must
- Võiste raamatukogus laenutab 27.10 raamatuid muusikapedagoog ja dirigent Ilmar Tõnisson
- Vändra raamatukogus laenutab 27.10 raamatuid Vändra muusikakooli direktor Kalev Saar

RAPLAMAA

- Eidapere raamatukogus 20.–30.10 kohtumine vinüülpiladimuusikaga säärvandi taga
- Kehtna raamatukogus 28.10 kl 11 ja kl 13.10 muusika-aasta külaliseks on rahvamuusik Mari Tammar. Kehtna põhikooli õpilastele
- Kohila raamatukogus 28.10 kl 15 raamatukoguhaldja konkursi pidulik lõpetamine ja Kohila raamatukogu 90. sünnipäeva tähistamine
- Märjamaa valla raamatukogus 22.10 kl 17 «Isemeisterdatud rahvapillid», pille tutvustab ja mängib Ave Sinikas
- Rapla keskraamatukogus 29.10 kl 17.30 pärimusmuusikas, muusika pärimuses: esinevad Marju Kõivupuu ja Kaarel Kõivupuu

SAAREMAA

- Laimjala raamatukogus 20.–30.10 väljapanek Laimjala vallaga seotud tuntud ja tundmata kirjameeste laulusõnadest
- Metsküla raamatukogus 29.10 kl 14 külas muusikarahvapillimängija Irja Aardam
- Orissaare raamatukogus 20.10 kl 17.30 teemaõhtu «Eesti rahvapillid», esineb Orissaare muusikakooliõpetaja Öie Pärtel
- Tornimäe raamatukogus 28.10 kl 16 Tornimäe kiriku koorijuhi Marina Treima ülevaade vaimulikest lauludest. Õigeusu koorilaulude kuulamine ja õppimine

TARTU JA TARTUMAA

- TARTU LINNARAAMATUKOGU
- 24.10 kl 14 astub üles improvisatsioonilise teatri trupp Kogu Moos. Vt ka <http://improv.ee/trupid/kogu-moos/>
- 28.10 kl 17 kirjandusõhtu: külas on Armin Kõomägi, Eesti Kirjanike Liidu romaanivõistluse võitnud teose «Lui Vutoon» autor. Kirjanikuga vestleb Mihkel Kunnus
- 29.10 kl 18 Trio Naturale kontsert «Lihtsalt, meeolukalt, naturaalselt». Üles astuvad Teet Veskus, Ants Nuut ja Allan Jakobi

- Annelinna raamatukogus 22.10 kl 17.30 kirjandusõhtu: külas on Margus Karu, romaanide «Nullpunkt» ja «Täna on täna ja forever on forever» autor
- Tammelinna raamatukogus esitleb 30.10 kl 18 publitsist ja ajakirjanik Marko Kaldur raamatut «4x4 ekspeditsioonid Siberisse ja Kaukaasiasse»

TARTUMAA

- Ilmatsalu raamatukogus 21.10 kl 17 kohtumine Stepan Karjaga ja põhikoolis 28.10 kl 11 kohtumine Aidi Vallikuga
- Koruste raamatukogus 20.10 kl 9 jalgrattamatk Ernst Enno ja Kusta Toome radadel
- Kuuste koolis 28.10 laste etluskonkurss: lapsed esitavad Kalju Kanguri luuletusi
- Laeva raamatukogus 27.10 kl 17 Mika Keränen ja film «Supilinna salaselts» – kogupereüritus
- Lohkva raamatukogus 30.10 kl 19 Anne Adams ja muusika
- Melliste algkoolis 24.10 kl 12 Melliste raamatukogu 95. avauüritus, kohtumine Heiki Vilepiga
- Teedla raamatukogus 23.10 päev täis muusikat: 10–12 kantrimuusika, 12–14 klassikaline muusika, 14–16 rahvamuusika
- Uula raamatukogus 20.10 teemapäev «Kihnu Virve sõnas ja laulus»

VALGAMAA

- Pühajärve raamatukogul on plaanis 27.–28.10 Pühajärve kooli klassides avada ehk kasvama panna lugemispuud
- Valga keskraamatukogu koostatud kirjanduslikku lõunamängu mängitakse Raadio Ruut FMis 19.–23.10 kl 13 ja eesti raamatu päeva kirjanduslik viktoriin ilmub 22.10 ajalehes Valgamaalane
- Valga kohvikus Sæde 29.10 kl 16 muinasjutud täiskasvanutele. Eri rahvaste lugusid vestab ja haruldasi rahvapille mängib antropoloog ja muusik Polina Tšerkassova
- Valga keskraamatukogus vestab 30.10 kl 11 lasteaedade vanematele rühmadele lugusid ja mängib haruldasi rahvapille antropoloog ja muusik Polina Tšerkassova

VILJANDIMAA

- Abja raamatukogus 27.10 kl 18 külas Olavi Ruitlane
- Kolga-Jaani raamatukogus 28.10 kl 17 laulame koos: lood akordionil ja kandel
- Kõpu raamatukogus 21.10 kl 13 pealelõuna kandlega
- Tarvatu raamatukogus 29.10 kl 12 Tarvatu raamatukogu 155. aastapäeva tähistamine. Esineb ansambel Naised Köögis
- Viljandi linnaraamatukogus 21.10 kell 16 koostöös Viljandimaa Naisliiduga sügisandide päev, 28.10 kl 11 infoõhtu «Raamatutes peitub tarkus», kl 16 külas Heiki Raudla ja kl 17.30 suguvõsa uurimise kursust
- Võhma raamatukogus 22.10 kl 19 raamatukoguõõ muusikaga

VÕRUMAA

- Haabsaare raamatukogus 21.10 kl 14 tuntud inimene raamatukogus – Metsamoor Irje Karjus
- Kuutsi raamatukogus 27.10 tuntud inimene raamatukogus – raamatuid laenutab Silvia Kumar, raamatukogu juhataja aastatel 1952–1954
- Ruusmäe raamatukogus 29.10 kl 12.30 kodulootund. Hans Uba räägib teemal «Rogosi mõis II maailmasõja aastatel»
- Rõuge raamatukogus 23.10 «Meenutusi lapsepõlvest ja tutvumine oma esimese raamatuga» – 1. klassi õpilastele jagavad oma mälestusi Rõuge vallavanem ja volikogu esimees
- Vaabina raamatukogus 30.10 kl 16 ettelugemine Kulle Raigi koostatud raamatust «Saaremaa valss»
- Võrumaa keskraamatukogus 23.10 kl 16 näituste «Päevapiltinikud ja kirjatsurad vanas Võrus» ja «Raamatukoguhoidjad uues Võrus» avamine
- Võrumaa keskraamatukogu lasteosakonnas 20.10 kl 13 ettelugemise maraton «Muusika lasteraamatutes»